एकाइ १० · व्यावसायिक चिठी

कार्यपत्र

पूर्णाङ्क ३३

नाम _____ कक्षा _____ रोल नं. _____ मिति _____ प्राप्ताङ्क _____ / ३३

१ शब्दार्थ [३]

समूह 'क' का शब्दको अर्थ समूह 'ख' बाट पहिचान गरी जोडा मिलाउनुहोस्। समूह 'ख' का दुईओटा अर्थ बढी छन्। प्रत्येक जोडाको ०.५ अङ्क छ।

समूह 'क'		समूह 'ख'
१. तपसिल	☐	**क.** तिर्नुपर्ने रकम तिरेर चुक्ता गर्ने काम
२. पुनश्च	☐	**ख.** उपभोग; खाने वा प्रयोग गर्ने काम
३. भुक्तानी	☐	**ग.** चिठी सकिएपछि थपिने कुराको सुरुमा लेखिने शब्द
४. शीतोष्ण	☐	**घ.** तल दिइएको विस्तृत विवरण, सूची
५. भेक	☐	**ङ.** चारैतिर पहाडले घेरिएको समथर भूभाग
६. खपत	☐	**च.** आफू खानका लागि मात्र लगाइने बाली
		छ. न धेरै चिसो न धेरै तातो
		ज. क्षेत्र, इलाका

२ शब्दको स्रोत [२]

दिइएका शब्दलाई तत्सम, तद्भव र आगन्तुकमा छुट्याउनुहोस्। प्रत्येक शब्दको ०.५ अङ्क छ।

निद्रा, आँसु, कानुन, किसान

_____

_____

३ ठिक कि बेठिक? [२]

पाठ्यपुस्तकको पृष्ठ १२९ र १३० मा रहेको 'व्यावसायिक चिठी' ध्यान दिएर पढ्नुहोस्। त्यसपछि वाक्य ठिक भए ✓ र बेठिक भए ✗ चिह्न लगाउनुहोस्। प्रत्येकको ०.५ अङ्क छ।

i. चिठी मकवानपुरको शीतोष्ण बागवानी केन्द्रले मुस्ताङको शीतोष्ण बागवानी केन्द्रलाई लेखेको हो। ☐

ii. मकवानपुरको केन्द्रले बिउबिजनको मूल्यसूची हुलाकबाट पाएको थियो। ☐

iii. तपसिलमा सबैभन्दा धेरै परिमाणमा सिमीको बिउ मागिएको छ। ☐

iv. पुनश्चमा बिउबिजन मुस्ताङ ट्रान्सपोर्टबाट पठाइदिन अनुरोध गरिएको छ। ☐

Science Playground, कादुन्जे, भक्तपुर
https://science-playground.com/learn/grade-10-nepali/vyavasayik-chithi

४ चिठीको बोध [८]

'व्यावसायिक चिठी' पाठका आधारमा तलका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस्।

क. पाठको चिठीको विषय के हो? [१]

ख. चिठीमा कसको दस्तखत छ? पदसहित लेख्नुहोस्। [१]

ग. बिउ माग्नुअघि चिठीमा कुन कुन कारण दिइएका छन्? कुनै दुई लेख्नुहोस्। [२]

घ. व्यावसायिक चिठी र घरायसी चिठीबिच कुनै चार भिन्नता लेख्नुहोस्। [४]

५ बोध प्रश्नोत्तर [४]

दिइएको गद्यांश पढी सोधिएका प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस्।

जुम्लाको स्याउ

जुम्लाका धेरै किसान वर्षौंदेखि स्याउ खेती गर्छन्। यहाँका बगैँचामा रासायनिक मल र विषादी कमै प्रयोग हुने भएकाले धेरैले जुम्लाको स्याउलाई प्राङ्गारिक स्याउ भन्छन्। पहिले जुम्लासम्म सडक थिएन। किसानले स्याउ बजारसम्म पुऱ्याउनै सक्दैनथे र धेरै स्याउ बोटमै कुहिन्थ्यो। सडक पुगेपछि गाउँका किसान मिलेर सहकारी चलाउन थाले। सहकारीले किसानबाट स्याउ किनेर आकारअनुसार छुट्याउँछ, काठको बाकसमा प्याक गर्छ र काठमाडौँ तथा नेपालगन्जका व्यापारीलाई पठाउँछ। व्यापारीसँगको माग, परिमाण र भुक्तानीको सर्त चिठी वा इमेलमा लेखेर मात्र स्याउ पठाइन्छ। सहकारीकी सचिव कमला रोकाया भन्छिन्, "कुरा लिखित भएपछि पछि विवाद हुँदैन र किसानले समयमै पैसा पाउँछन्।"

Science Playground, कादुन्जे, भक्तपुर
https://science-playground.com/learn/grade-10-nepali/vyavasayik-chithi

क. धेरैले जुम्लाको स्याउलाई किन प्राङ्गारिक स्याउ भन्छन्?
ख. पहिले धेरै स्याउ किन बोटमै कुहिन्थ्यो?
ग. सहकारीले स्याउ बेच्न के के काम गर्छ?
घ. व्यापारीसँगको कारोबार लिखित हुँदा के फाइदा हुन्छ?

६ करण र अकरण [२]

दिइएको अनुच्छेदका क्रियापदलाई अकरणमा बदलेर अनुच्छेद पुनर्लेखन गर्नुहोस्। प्रत्येक वाक्यको ०.५ अङ्क छ।

सहकारीले हरेक वर्ष किसानबाट स्याउ किन्छ। गत वर्ष व्यापारीले समयमै भुक्तानी गरे। सचिव भोलि नेपालगन्ज जाने छिन्। यो सहकारीको गोदाम हो।

७ वाक्य परिवर्तन [२]

कोष्ठमा दिइएका सङ्केतका आधारमा वाक्य परिवर्तन गर्नुहोस्। प्रत्येक वाक्यको ०.५ अङ्क छ।

क. हजुरआमा कहिल्यै बजार जानुहुन्न। (करण)
ख. भाइ भोलि पोखरा जाला। (अकरण)
ग. किसानले नयाँ बिउ रोपेनछन्। (करण)
घ. पसलले बिल पठायो। (अकरण)

८ वाक्य सम्पादन [२]

'ब' र 'व' को अशुद्धि सच्याएर वाक्य पुनर्लेखन गर्नुहोस्। प्रत्येक शुद्धिको ०.५ अङ्क छ।

बिद्यालयको बेबसाइटमा बार्षिक बिवरण राखियो।

९ व्यावहारिक लेखन [४]

तलको प्रश्नको उत्तर लेख्नुहोस्।

आफ्नो गाउँको कृषि सहकारीका तर्फबाट कुनै नर्सरीलाई सुन्तलाका बिरुवा पठाइदिन अनुरोध गर्दै एउटा व्यावसायिक चिठी तयार पार्नुहोस्।

१० सोच्नुहोस् [४]

सोचेर तर्कसहित उत्तर लेख्नुहोस्।

आजकल धेरै कारोबार फोनबाट हुन्छन्। फोनमा कुरा गरे पनि बिउ, बिरुवा वा सामान माग्दा व्यावसायिक चिठी वा इमेल किन लेख्नुपर्छ होला? पाठको चिठीका आधारमा तर्क दिनुहोस्।